

Stumbro kalendorius

Sausis Žiemos kulminacija. Stumbrai susitelkia prie šėrimo vietų. Jie maitinasi pašaru, kurį BNP darbuotojai palieka jų susitelkimo vietose ir ganyklose. Tik trumpai keliauja, norėdami numalšinti troškulį, dėl ko šaltą ir be sniego žiemą kyla didelių problemų, kadangi užšąla girdyklos. Gyvūnai išsprendžia šią problemą, išlauždami ledą savo svoriu.

Vasaris

Stumbrai toliau lankosi šėrimo vietose, sudarydami dideles žiemos grupes, po keliasdešimt vienetų. Dalis taurų sudaro atskiras grupes aplink kitas vietas arba keliauja vieniši po visą girią.

Kovas

Didelės žiemos grupės pamažu tampa mažai stabilios ir suskyla į mažesnes grupes, kurios ilgiau keliauja, ieškodamos natūralaus pašaro. Vis dėlto stumbrai sugrįžta į šėrimo vietas, kadangi trūksta natūralaus pašaro, malšinančio jų alkį.

Balandis

Tik kai kurie stumbrai vis dar yra šėrimo vietose. Dauguma keliauja po girią, sudarydami naujas grupes. Tai yra mišrios grupės (15 vienetų): karvių, jauniklių (2-3 metų amžiaus), stumbriukų ir periodiškai taip pat suaugusių taurų bei taurų grupių (dažniausiai 2-3 vienetai) arba vienišų taurų. Sudėtis ir dydis dažnai keičiasi. Dalis pasikeitimų vyksta periodiškai (stumbriukų vedimas, taurų prisijungimas prie rujos, poravimosi metu), kiti - susijungus, o vėliau yrant kelioms kaimenėms, be to, kaimenėje įsigali nauja tvarka. Mišrios grupės vedlė dažniausiai būna vyriausia karvė, vedanti stumbriuką.

Gegužė

Žydintis pavasaris. Prasideda veršiavimosi laikotarpis, kuris trunka iki liepos, nors pasitaiko, kad ir vėliau apsiveršiuojama (rugpjūčio - spalio mėn.). Stumbro patelė po 9 mėnesių nėštumo atveda vieną stumbriuką, dvyniai atsiranda labai retai. Karvė prieš veršiuodamasi palieka kaimenę ir sugrįžta po kelių dienų su stumbriuku. Paprastai stumbriukas maitinamas per metus, nors pasitaiko stumbriukų žindymo 2-3 m. atvejų. Stumbrų patelės yra labai rūpestingos, tad šiuo laikotarpiu geriau jų lenktis iš tolo, nes gali pulti įsibrovėlių, bijodamos dėl savo palikuonio. Stumbras trumpoje atkarpoje gali pasiekti iki 40 km/h greitį

Birželis

Miškas visiškai "išsiskleidęs". Gyvūnai be problemų susiranda jiems reikalingo maisto ir intensyviai ganosi. Stumbrų maisto pagrindas - pomiškio augmenija, jie labai noriai ganosi taip pat atviroje erdvėje. Stumbras - mažiausiai išrankus Bialoviežos girios žolėdis. Vis dėlto gali gyventi miškuose, kuriuose gausu maisto įvairiu metų laiku. Tęsiasi veršiavimosi laikotarpis.

Liepa

Vasara. Vis dar į pasaulį ateina maži stumbriukai, bet jau ruošiamasi poravimosi metui. Šiuo laikotarpiu didelę kančią stumbrams sukelia daugybė įvairių kraugerių vabzdžių (musių, gylių, uodų), kurie seka paskui kaimenę. Todėl dieną gyvūnai ginasi slėpdamiesi tankiuose atžalynuose, maisto eina ieškoti vakarą arba ankstų rytą.

Rugpjūtis

Prasideda poravimosi metas. Stumbrų patelių ir jauniklių kaimenėse pasirodo suaugę taurai. Jie paskirose grupėse nebūna pastoviai. Tauras adoruoja pasirinktą patelę 2-3 dienas, o po apvaisinimo pakeičia grupę, ieškodamas karvių, esančių poravimosi etape. Patinai ne babilia, bet išduoda skambius garsus. Stumbrai kovoja tarpusavy retai, kadangi silpnesni taurai nusileidžia be kovos.

Rugsėjis

Vasaros pabaiga. Tęsiasi stumbrų poravimosi metas. Sutikus stumbrą geriau kuo greičiau pasitraukti iš kelio. Šiuo laikotarpiu taurai yra labai susijaudinę ir gali būti pavojingi. Intensyvus taurų seksualinio aktyvumo laikotarpis yra gana trumpas, kadangi prasideda 6 metų amžiuje, o baigiasi 12 gyvenimo metais. Jauniems taurams daugintis neleidžia vyresni taurai, o seni turi pasišalinti ir nusileisti jaunesniems varžovams. Patelės gali vesti stumbriukus iki gyvenimo pabaigos. Stumbrai gyvena vidutiniškai 20 metų (ruoniai) ir 25 metus (karvės).

Spalis

Rudens pradžia. Stumbrai dar randa natūralaus maisto, bet kaskart dažniau žvilgčioja į šėrimo vietas. Dar tęsiasi pavėluotas poravimasis, pasitaiko vėlesnio apsiveršiavimo atvejų, bet gyvūnai jau ruošiasi sunkiam žiemos laikotarpiui.

Lapkritis

Kaskart daugiau stumbrų susirenka žiemos buveinėse ir intensyviau ėda paruoštą pašarą (daugiausia šieną). Atskiri vienetai, ieškodami pašaro, išeina už girios ribų ir ganosi ant arimo, kartais padarydami didelę žalą.

Gruodis

Žiemos pradžia. Dauguma stumbrų lankosi vietose, kur žmonės parūpina pašaro. Šiltesnę dieną dar stengiamasi rasti natūralaus maisto (daugiausia medžių žievės ir atžalų), kurio vis mažiau. Dėl to, kad žmonės parūpina stumbrams pašaro, jiems lengviau iškęsti žiemą, kuri kiekvienam gyvūnui yra labai sunkus laikotarpis.

Bialowiežos nacionalinis parkas www.bpn.com.pl

